

Vlaamse
overheid

SARC

Strategische Adviesraad voor
Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Advies

Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk

24 juli 2017

Advies bij de eenmeting jeugdbeleid in lokale besturen

Situering

Sinds 2014 worden er geen aparte jeugdbeleidsplannen meer opgemaakt, het jeugdbeleid wordt voortaan geïntegreerd in het strategische meerjarenplan van de lokale besturen. In 2013 voerde de Vlaamse overheid een nulmeting uit om daarna in een eenmeting in 2016 de impact hiervan te kunnen inschatten. Vanaf 2016 werden ook de sectorale subsidies voor het jeugdbeleid geïntegreerd in het Gemeentefonds. Op 22 mei 2017 werden de resultaten van het onderzoeksrapport 'eenmeting jeugdbeleid in lokale besturen' voorgesteld. Tijdens zijn plenaire vergadering van 8 juni 2017 gaf de Vlaamse Jeugdraad toelichting bij de studieresultaten en bekommernissen van de jeugdsector. Naar aanleiding van deze studieresultaten en signalen uit het veld plaatst de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk het thema in de schijnwerpers.

Advies

Minder aandacht voor inspraak en participatie van kinderen en jongeren

Het onderzoek toont aan dat de tevredenheid over een aantal kenmerken van het strategisch meerjarenplan is gedaald in vergelijking met het jeugdbeleidsplan. Vooral zichtbaarheid, concreetheid en onderbouwing van het jeugdbeleid gaan erop achteruit. Het meerjarenplan biedt ook voordelen, onder meer op vlak van samenwerking tussen diensten, transversaliteit en draagvlak. Daartegenover staat echter minder ruimte voor detail, overzicht, en inspraak en participatie.

Een daling van de aandacht voor inspraak en participatie van kinderen en jongeren alarmeert de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk. Uit de bevraging blijkt dat in veel gemeenten doelgroepen en adviesraden minder betrokken werden dan vroeger, ondanks het belang van deze organen.

“Ook al wordt de jeugdraad nog steeds beschouwd als een belangrijk, zo niet het belangrijkste instrument voor participatie bij het beleid, werd hij veel minder sterk betrokken in de fase van beleidsplanning ten opzichte van het aparte jeugdbeleidsplan. Het

*adviesorgaan wordt en voelt zich bovendien ook veel minder betrokken bij de uitvoering én de opvolging van het jeugdbeleid”.*¹

Deze evolutie blijkt bovendien ook vertaalbaar naar andere sectoren:

*“vermeldenswaard is hier dat in heel wat gemeenten ook vele andere adviesraden minder betrokken werden, zeker in de planfase. Hier speelde een algemeen effect van de introductie van de BBC als nieuw instrumentarium, wat ‘inwerktijd’ vergde, vaak ten koste van participatieve trajecten. Daarnaast toont ook dit onderzoek aan dat lokale besturen zoeken naar en experimenteren met alternatieven, zoals consultatie op meer thematische basis en niet noodzakelijk op formele wijze via de afzonderlijke klassieke adviesraden.”*²

Het onderzoek toont verdeeldheid wat de rol van de jeugdraad betreft; 43% van de respondenten geeft aan dat hun rol gewijzigd is, evenveel respondenten noteren een status quo. Bovendien geeft 46% van de jeugdraadvertegenwoordigers aan minder te kunnen wegen op het beleid.

Deze resultaten tonen aan dat de positie van de jeugdraad als beleidsadviserend orgaan niet in alle gemeenten duidelijk is. De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk verwijst in dit kader naar de visietekst van de Vlaamse Jeugdraad waarin de jeugdraad wordt beschouwd als motor van participatie. Een jeugdraad kan experimenteren met verschillende vormen van participatie om alle kinderen en jongeren te proberen betrekken.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk vraagt om lokale besturen in aanloop van de nieuwe meerjarenplanning voldoende te informeren en te sensibiliseren zodat gemeenten bewust worden van het belang van betrokkenheid van de doelgroep en het participatief potentieel van Vlaamse Jeugdleden.

De Sectorraad Sociaal Werk wijst op de sensibiliserende taak van de Vlaamse overheid binnen het lokaal jeugd-, en bij uitbreiding, cultuurbeleid. In aanloop van de nieuwe meerjarenplanning moet de Vlaamse overheid de lokale besturen informeren en sensibiliseren om een maximale betrokkenheid van de doelgroep te garanderen.

Inkanteling sectorale middelen in het Gemeentefonds

De integratie van sectorale middelen in het Gemeentefonds wordt door de bevroagden beoordeeld als een (eerder) slechte zaak, maar er wordt weinig een directe koppeling gemaakt met de financiële middelen voor het jeugdbeleid. De respondenten die een daling van de middelen voor het jeugdbeleid rapporteren, kaderen dit binnen algemene besparingsmaatregelen.

Het huidige lokale beleid kadert binnen de beleids- en beheerscyclus (BBC) 2014-2019. Dit zorgt ervoor dat er de financiële gevolgen min of meer beperkt blijven; de plannen en acties lagen op lokaal niveau vast. De SARC vreest dat grote financiële verschuivingen pas echt zichtbaar zullen worden vanaf 2019.

Om het debat op lokaal niveau goed te voeren in aanloop van de lokale verkiezingen en de verdere toekomst, wijst de SARC op de noodzakelijkheid van correcte informatie en cijfermateriaal. De

---

¹ Op de Beeck, S. & De Peuter, B., (2017). ‘Eenmeting jeugdbeleid in lokale besturen’, blz 78.

² Op de Beeck, S. & De Peuter, B., (2017). ‘Eenmeting jeugdbeleid in lokale besturen’, blz 78.

uitgevoerde studie geeft alvast een zicht op het lokaal jeugdbeleid, maar monitoring blijft in de toekomst noodzakelijk.

Eén van de suggesties voor het toekomstige ondersteuningsbeleid vanuit de Vlaamse overheid uit het onderzoek is het voorzien van beleidsondersteuning door het ontsluiten en delen van goede praktijken. Naast thematische kennis blijkt er ook een nood aan praktische tools.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk vraagt met aandrang om werk te maken van de beloofde lokale monitoring en om als Vlaamse overheid ook tijdig aan de slag te gaan met het verzamelde materiaal. De sectorraad stelt voor om de inspraak en participatie van kinderen en jongeren ook daarna te monitoren aan de hand van een tweemeting na de volgende meerjarenplanning. Ook voor de gemeenten moet deze tool nuttige informatie bevatten om lokaal aan de slag te gaan. De sectorraad vraagt daarom om de stakeholders voldoende te betrekken bij het bepalen van de indicatoren. De sectorraad steunt ook de vraag van de Vlaamse Jeugdraad om het 'cijferboek lokaal jeugdbeleid' te continueren.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk vraagt met aandrang om werk te maken van de beloofde lokale monitoring. Om dit als instrument ook op lokaal niveau zinvol te maken, vraagt de sectorraad om lokale actoren te betrekken bij de uitwerking van indicatoren. Het is bovendien belangrijk om ook in de verdere toekomst de vinger aan de pols te houden. Een tweemeting en een verderzetting van het 'cijferboek lokaal jeugdbeleid' zijn hiertoe goede instrumenten.

Namens de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk

Frie De Greef, voorzitter

Dirk Verbist, ondervoorzitter

Liesbeth Lemiere, secretaris